

## Nejpevnější bod naší víry (zadaný text L 22,31-34)

Dobré dopoledne vám všem. Možná si někteří vzpomenete, že v květnu jsme mohli společně přemýšlet nad textem zapsaným v poslední kapitole Janova evangelia – příběh o setkání Pána Ježíše Krista s Petrem po vzkříšení. Na našem YouTube kanále jej najdete pod názvem „Petrův reparát“. Mluvili jsme o tom, že Petr měl možnost své trojí selhání, trojí zapření Pána Ježíše Krista v době, kdy byl Ježíš souzen, napravit novým odevzdáním se a trojím vyznáním lásky vůči Pánu Ježíši Kristu a také povoláním, které mu Ježíš svěřil, aby se stal pastýřem církve. Dnes se podíváme do příběhu, který tomu všemu předchází. Posuneme se v čase proti jeho proudu a dostaneme se k momentu, kdy Pán Ježíš Petrovi jeho selhání teprve ohlašuje. (Modlitba a čtení textu L 22,31-34.)

Dnes máme před sebou část rozhovoru, který vedl Pán Ježíš s učedníky v průběhu Večeře Páně, resp. posledního setkání s nimi, kdy spolu lámali chléb, pili víno a Pán Ježíš ustanovil Večeři Páně. Tuto událost popisují všichni čtyři evangelisté; v každém ze čtyř evangelií byste našli něco z této události. Po skončení tohoto rozhovoru Pán Ježíš bere učedníky s sebou na Olivovou horu a poté již nastává vrchol Ježíšovy služby, kdy je zatčen, odsouzen a následně ukřižován. Všichni čtyři evangelisté zachycují něco z tohoto rozhovoru Pána Ježíše s učedníky, ale myslím, že to, co máme zapsáno zde, v 22. kapitole Lukášova evangelia, je nejdetailnější, nejpřesnější verze této události. Je to zajímavé, protože Lukáš, jako autor tohoto evangelia, nebyl osobním účastníkem těchto událostí. Vše znal jen z vypravování. Ale on byl precizní člověk, který své spisy (tzn. Lukášovo evangelium a Skutky apoštolů) psal „na zakázku“ pro významného muže jménem Theofilos, a píše, že si dal velmi záležet na tom, aby posbíral právě ta svědectví očitých, osobních účastníků těchto událostí a co nejpřesněji zachytil, k čemu vlastně došlo, co každý z nich říkal, a také se pokusil to správně chronologicky zasadit a seřadit.

Více než ostatní evangelisté Lukášovo podání odkrývá charakter osob, které v evangeliu vystupují, dostává se jim „pod kůži“ a mezi řádky můžeme cítit silné emoce, které v příběhu jsou. My jsme z rozhovoru Pána Ježíše s učedníky četli jen krátkou část, která je specificky věnována Petrovi – moment, kdy Šimon Petr mluví s Ježíšem osobně; nevíme, zda zcela o samotě, mezi čtyřma očima, nebo to ostatní slyšeli, ale Pán Ježíš se zde věnuje specificky Šimonu Petrovi.

Ten dialog je velmi krátký, ale těžký a emotivní. Už jen to oslovení, které zde Pán Ježíš používá, nevěstí nic dobrého: „Šimone, Šimone...“. Když za vámi někdo přijde a řekne vám „Franto, Franto...“, je jasné, že bude následovat něco, co vůbec nechcete slyšet. Vy, kdo čtete Biblii déle, možná si vzpomenete na moment, kdy Pán Ježíš přichází na návštěvu do domu dvou sester, Marie a Marty, posadí se a vyučuje, přibližuje jim principy Božího království – Marie sedí u jeho nohou, naslouchá... A co dělá Marta? Připravuje párty! Krájí chlebičky, chystá něco dobrého na zub, do českého křišťálu rozlévá víno – a je pohoršená, že Marie nic nedělá. A Pán Ježíš jí říká: „Marto, Marto...“. A následuje výtky – „Máš nějak špatně postavené priority. Měla bys spíš naslouchat, než se věnovat přípravě občerstvení...“

Když tedy Pán Ježíš přistupuje k Petrovi a říká mu: „*Šimone, Šimone...*“, nějaká nepříjemnost je za dveřmi. A skutečně: přichází bomba! „... *Satan si vás vyžádal, aby vás vytříbil jako pšenici.*“ Nevím, jak to působí na vás, ale kdyby něco takového řekl Pán Ježíš mně, asi by se mi rozklepala kolena. „Zdeňku, Zdeňku, Satan si vás vyžádal, vaši církev, vytříbit jako pšenici.“ Řecké slovíčko, které je tady použito a které je v ČSP přeloženo jako „vytříbit“, je v celém NZ použito pouze jedenkrát, pouze na tomto místě. Jde o termín odvozený od slova „síta“ či „řešeto“ k prosévání obilí. Když si v mysli představím tento obraz, musím říct, že se mi to vůbec nelíbí: Satan držící ve svých rukou nějaké síto, řešeto, v něm má naházené učedníky a řádně s nimi třese, aby je přes oka síta zkusil propasírovat.

Zřejmě nám hned naskočí souvislost s příběhem o Jóbovi. Tam také Satan přišel před Hospodina a vyžádal si, aby směl zkoušet, testovat Jóbovu víru. Víme, že to nebylo rozhodně nic příjemného (také tomuto textu jsme se nedávno věnovali). To slovo říká, že Jób byl spravedlivý, věrný následovník Hospodinův, ale musel projít velmi těžkými situacemi, ve kterých se dostal až úplně na dno – ve svém životě, ve svých emocích, ve své víře.

To je Satanova práce, to dělá od stvoření světa. Už v Genesis vidíme příběh, kdy Satan (jako had) přichází za Evou a rovněž pokouší její oddanost, její víru – a pokouší velmi úspěšně (tedy z jeho pohledu). Když bychom procházeli celé Písmo, viděli bychom, že znovu a znovu Dábel přichází a pokouší, zkouší, útočí na Boží lid. Neznáme přesně souvislosti a okolnosti. Co je z Bible poměrně jasné, je, že Satanovo postavení před Boží tváří se mění v čase: v jiném postavení byl Satan na počátku stvoření, v jiném v době, kdy probíhal dialog Pána Ježíše s Petrem, a v jiném je dnes, kdy Pán Ježíš zemřel a vstal z mrtvých. Ale jak to přesně je, jaká je jeho pozice a proč Pán Bůh dovoluval a stále do jisté míry dovoluje Satanu působit a dává mu „volnou ruku“, není nikde z Bible úplně jasné. Ale Bible říká, že tomu tak je, že Satan dostává nějaký prostor, nějaké pravomoci k tomu, aby mohl útočit na Boží lid. A tak jeho hebrejské jméno „Satan“, které znamená „Protivník“, „Odpůrce“, „Žalobce“, potvrzuje, jak to s jeho aktivitou opravdu je: stojí proti Božímu lidu a snaží se ho očernit, znemožnit, pomluvit... dostat Boží lid „na lopatky“.

To, co zde Pán Ježíš říká v 32. verši, je opravdu děsivá informace: „*Já jsem však poprosil za tebe, aby nezanikla tvá víra. A ty, až se jednou obrátíš, posilni své bratry.*“ Tady se nehraje o nic menšího než o přežití víry učedníků! Nejde o nějakou banalitu, krátkou etapu, nějakou dílčí kapitolu v životě učedníků, ale ve hře bylo, jestli vůbec nakonec vstoupí do Božího království – po třech letech, co chodili s Pánem Ježíšem, co je vyučoval, co viděli jeho zázraky, dokonce máme napsáno, že oni sami činili zázraky, uzdravovali nemocné, vymítali démony, kázali evangelium, ale najednou po těchto třech letech stojí v momentu, kdy je ohrožena jejich víra! Kdy se hraje o to, zda bude vůbec pokračovat! A z Ježíšova výroku: „... *až se jednou obrátíš, posilni své bratry*“ vyplývá, že aby se mohl jednou „obrátit“, musí se nejdříve „odvrátit“, protože v tuto chvíli, kdy Petr mluvil s Pánem Ježíšem, už obrácený byl! Byl to věřící člověk! Mimochodem – toto je jediné místo v Písmu, kde se mluví o obrácení již obráceného člověka. Kdekoliv jinde v Písmu čteme o obrácení, vždy se to týká lidí, kteří v Ježíše ještě nevěří, kteří jej ještě nepřijali jako Pána a Spasitele. Toto je jediné místo, které mluví o obrácení někoho, kdo svůj život Pánu Ježíši Kristu už dal.

Zároveň tento text ale obsahuje i takové to „světýlko na konci tunelu“, když Pán Ježíš Šimonovi říká: „*Já jsem však poprosil za tebe, aby nezanikla tvá víra*“. A když říká: „... až se jednou obrátíš“, tak sice na jednu stranu říká „odpadneš“, ale také říká „zase se jednou vrátíš ke mně zpátky“. To je slovo, které vlastně sděluje „Šimone, bude to teď hodně těžké, bude to velký problém, ale nakonec to dobře dopadne. Jednou se obrátíš, a já tě vyzývám, aby ses stal oporou, posilou pro ostatní učedníky.“

A teď se podívejme na Petrovu reakci v 33. verši: Petr nevěří, že by to s ním mohlo být tak špatné. Že by se něco takového mohlo stát. Že by potřeboval nějaké nové obrácení. Vlastně se staví proti Pánu Ježíši. Pokud používáte překlad B21, je tam přeloženo, že Petr dokonce „zvolal“. Ono tam sice v řečtině je spíš „řekl“, ale možná to docela hezky ilustruje, co Petr v tuto chvíli prožíval. On se „staví na zadní“ a říká „Pane, o moji víru nemusíš mít vůbec strach! Jsem v pohodě, nic se neděje! Ničeho se nebojím! Moje víra, ta je zralá jak víno! Já jsem na všechno připravený a všechno zvládnou.“ A v tu chvíli přichází ve slovech Pána Ježíše studená sprcha – „Třikrát mě zapřeš“. A dokonce to Ježíš staví až do extrému, do krajnosti, když říká „tak samozřejmá věc, jako je ranní kokrhání kohouta se tento den nestane, dokud mě třikrát nezapřeš“. Dnes bychom možná zvolili jiný příměr – třeba „dnes slunce nevyjde, dokud mě třikrát nezapřeš“.

(Pokud jste teologičtí „šťouralové“ a napadá vás, jak je možné, že zde Pán Ježíš říká: „*dnes nezakokrhá kohout*“, když tento dialog probíhá večer, před zatčením, a kohout kokrhal až druhý den ráno, je to proto, že zatímco my počítáme dny od půlnoci, tenkrát se dny počítaly od západu slunce.)

Nejen, že zde Pán Ježíš s naprostou samozřejmostí hovoří o Petrově pádu, ale ještě přichází i s takovou bolestivou konfrontací: Když se podíváte na tento dialog pozorně, vidíte, že v 31. verši začíná tím, že Pán Ježíš oslovuje učedníka jeho vlastním jménem: „*Šimone, Šimone...*“. Ale v posledním verši, vzápětí po tom, co Šimon odmítne Ježíšovo varování, postaví se proti tomu a dává najevo kvalitu své víry, Ježíš přechází do jiného oslovení a říká mu: „*Pravím ti, Petře...*“ Oslovuje tedy Šimona jeho přezdívkou. Je dobré si uvědomit, že spolu nemluvili řecky, takže vlastně nezaznělo jméno „Petr“, které je řecké, ale zaznělo „Kéfas“, což je v aramejštině totéž jako „Petr“ a znamená to „kámen“ nebo „skála“. Takže Pán Ježíš ze „Šimona“ přechází na „Kéfase“ a říká „*Pravím ti, Kéfasi...*“ A když si to přeložíme doslovně, říká „*Pravím ti, Skálo, dnes nezakokrhá kohout, dokud třikrát nezapřeš, že mne znáš*“. Vidíte ten kontrast, ten protipól? Kdy vlastně říká Šimonovi „*Já vím, že jsi Skála*. Ale není ti to teď k ničemu platné. Říkám ti, že ty, který víš, že jsi Skála, a myslíš si o sobě, jak jsi pevný – říkám ti, ty Skálo, dneska to poděleáš. Dneska dokonce třikrát nezvládneš svůj vztah ke mně. Třikrát ze strachu zapřeš.“

Víme, jak to pokračovalo dál. Víme, že Petr opravdu třikrát zapřel Pána Ježíše Krista. Naprosto selhal. Zklamal – a nejvíce asi sám sebe. Zjistil, že jeho víra zdaleka není tak silná, pevná a zdravá, jak si myslel. O pár veršů dál máme napsáno, že se zhroutil v pláči. A víme také, že to mělo i tu pozitivní stránku. Že i to „světýlko“, které Pán Ježíš do dialogu vkládá, když říká, že se Petr jednou obrátí, i to se naplnilo – to bylo předmětem květnového kázání o Petrově reparátu, o obnově jeho víry. A víme, že Petr se opravdu stal dokonce vůdcem prvotní církve – nejprve společenství v Jeruzalémě a později získal autoritu i když se církev rozrostla do dalších oblastí. A v budoucnu (to už nevíme z Bible, ale z mimobiblických pramenů), když došel znovu do situace, kdy stál před soudem kvůli

svému Pánu, už ho nezapřel. Nechal se ukřižovat, dokonce požádal, aby byl popraven jinak než jeho Pán, protože není hoden být ukřižován stejně jako Ježíš – a byl ukřižován hlavou dolů.

Tento příběh se vám dnes snažím postavit před oči kvůli jedné klíčové věci. Tento příběh totiž odhaluje, že tím nejpevnějším bodem vztahu mezi Petrem a Pánem Ježíšem Kristem nebyla ve skutečnosti Petrova víra. Ten vztah nebyl postavený na Petrově víře. Byl postaven na lásce a věrnosti Pána Ježíše Krista. Pán Ježíš staví jako jistotu: „*Já jsem však poprosil za tebe, aby nezanikla tvá víra. A ty, až se jednou obrátíš, posilni své bratry.*“ Mohli bychom říct, že Pán Ježíš zachránil Petrův život ve skutečnosti dvakrát. Tím, že zemřel za Petra stejně jako kohokoliv jiného na kříži, ale také tím, že se postavil před Boží tvář a intervenoval před Bohem za životy uředníků, za život Petrův. Ve skutečnosti Pán Ježíš je ten, kdo zůstal pevný a věrný. Ve skutečnosti ten vztah není založený na Petrově víře a věrnosti, ale na Ježíšově lásce a věrnosti.

A to je úžasná zpráva, a nejen pro Petra. Když byste četli Písmo dál, viděli byste, že znovu a znovu nám Boží slovo předkládá koncept, myšlenku, Ježíše Krista jako našeho velekněze, kterému náleží role přímlovce, prosebníka, modlitebníka za naše životy. Můžeme se podívat krátce alespoň do dvou textů v NZ:

Ř 8,33-34 (*čtení textu*). Zde jsou nějaké náznaky práce Satana. Mluví se tady o žalobě na Boží lid, mluví se o někom, kdo chce odsoudit Boží lid – to je Satanova práce, jak to obsahují už jeho jméno, jak jsme si říkali v úvodu. A tady je napsáno, že Ježíš, který zemřel a byl vzkříšen z mrtvých, je na pravici Boží a – co dělá? Přimlouvá se za nás! To je koncept, na který možná v protestantských církvích ne vždycky myslíme. Protože když mluvíme o přímlovácích nebo Přímlovci, tak se nám to hodně spojuje s katolickým pojetím, kde je přímlovců celá armáda... Ale Bible říká, že je jeden Přímlovce, který stojí před Bohem, který se za nás opravdu přimlouvá, který se za nás modlí – Pán Ježíš.

Můžeme ještě poskočit do Žd 7,24-24 (*čtení textu*). Ježíš má nezměnitelné, nekonečné, věčné kněžství a dokonale nás zachraňuje – samozřejmě především svou obětí na kříži – ale stejně jako Petra také tím, že je živý, aby se za nás přimlouval.

V našich životech (možná se vám to nelíbí, ale musíme si nalít „čistého vína“) zrovna tak dostává Satan nějaký prostor k tomu, aby na nás útočil, aby nás zkoušel. Také na toto jsme několikrát v poslední době v kázáních narazili – v 1. Petrově listu, v Jakubově listu... – kde se o Satana mluví jako o lvu, který obchází kolem církve, kolem našich životů a hledá, koho by pohltit. Jak už jsem říkal, nevíme přesně proč nebo za jakých okolností Pán Bůh tento prostor Satanovi ještě dává. Protože osobně věřím, že Bůh je El Šaddai – Bůh všemohoucí. Kdyby chtěl, věřím, že může v tuto chvíli Satana rozmáčknout jako malinu, a je vyřešeno. Ale z nějakého důvodu Pán Bůh ponechává Satana prostor, aby konal nějaké věci dál. Pokud se dobře orientujete ve Zjevení Janově, tak víte, že tam je dokonce napsáno, že na konci věků, kdy bude Satan poražen, tak nebude hned zahuben, ale nejprve jen uvězněn na tisíc let a pak bude znovu propuštěn. Znovu mu bude dána svoboda. To jsou věci, kterým nerozumím; asi na to existuje spousta teologických teorií, ale jsou to jen spekulace. Ale pravdou je, že Satan má nějaký prostor v různých časech pokoušet, zkoušet, útočit na Boží lid. Stává se to a bude se to stávat také v našich životech.

Stejně tak si musíme připustit myšlenku, že ani my se nemůžeme tak úplně spoléhat na kvalitu naší vlastní víry. Jsem přesvědčen, že pokud jste déle věřící než jeden den, už jste se mnohokrát zklamali ve své vlastní víře. Mnohokrát jste byli v situaci, kterou jste úplně nezvládli. V situaci, kdy se něco podělalo, protože jste neměli dost víry, dost vytrvalosti, dost trpělivosti, protože jste dali průchod „starému já“, kdy vaše žádosti, touhy, neproměnné charakterové vlastnosti způsobily, že jste udělali Pánu Ježíši ostudu. Možná to bylo někde o samotě a byla to jen věc myšlenek, možná to byla věc, která mohla uškodit lidem kolem vás, církvi, vašim nevěřícím přátelům... Naše víra není dokonalá a tady na zemi nikdy úplně dokonalá zřejmě nebude. Nemůžeme se spoléhat na kvalitu naší vlastní víry.

Ale přesto můžeme mít ve svých životech jednu opravdu pevnou jistotu – tu, kterou rozpoznal a zakusil Petr: Pán Ježíš je věrný, i když my jsme nevěrní. Je dokonalý, i když my selháváme. Jako milující velekněz stojí za nás v přímluvách před Boží tváří, abychom obstáli. A když už selžeme, abychom měli možnost nového obrácení, pokání, návratu do vztahu se svým Pánem.

To je něco, co by mělo formovat náš vztah k Pánu a také náš vztah k druhým lidem: Jestliže si uvědomíme, že naše víra není dokonalá a že při veškeré snaze se nám občas stane, že uděláme něco špatně, pomůže nám to neodsuzovat tolik ty druhé, když padají. Třeba už jen proto, že sami nevíme, jak bychom jednali my, kdybychom byli na jejich místě. Je tak jednoduché odsoudit Izrael na poušti za to jejich neustálé reptání. Ale kdybyste tam chodili, v tom horku, po poušti, čtyřicet let... Kdo ví, jak by to dopadlo s naší vírou. Je jednoduché odsoudit Petra za trojí zapření. Ale kdo z nás kdy stál před soudem, kdy by nám reálně hrozilo, že nás odsoudí k trestu smrti za naši víru v Ježíše?! A můžeme jen spekulovat – obstál bych v takové zkoušce, v jaké byl Petr? Opravdu bych byl ochoten jít pro Ježíše na smrt, nebo bych udělal úplně to samé, co on? To jsou věci, které nejde nějak promyšlet. V tu chvíli nás emoce, strach přepadnou, v tu chvíli člověk začne klíčkovat a hledat alternativu, aby nemusel jít až „na krev“. Petr neměl v plánu zapřít Ježíše, ale v tu chvíli ho prostě přemohl strach. Ten se ukázal silnější než jeho víra.

Je dobré si uvědomit, že tak jako padají jiní, padáme i my. A že naším úkolem není druhé házet „přes palubu“ a odsuzovat, ale postavit je znovu, podepřít, zvednout, přiblížit je Pánu Ježíši Kristu. Právě proto, že Pán Ježíš je živý, aby se za nás – za mě, za tebe, za nás všechny – přimlouval před Boží tváří. Ta naděje tady je! To řešení tady je! Pán Ježíš se přimlouvá. Kdykoliv spadnete do jakékoliv „bryndy“, pamatujte na to, že Ježíš zůstává věrný. Že vás dál miluje. Že vás nevyškrtnul ze seznamu spasených. V tu chvíli, kdy jste zhřešili, vám Pán Ježíš naopak podává pomocnou ruku a snaží se vás vtáhnout zpátky do své blízkosti, do své přítomnosti. A přimlouvá se před svým Otcem, naším Otcem, za naše životy, abychom mohli jít dál a došli až do toho místa, kde se s Ježíšem setkáme a usedneme spolu s ním za jedním stolem. Chci vás povzbudit, abyste svou víru stavěli ne na svých schopnostech, ne na svých obdarováních, ne na svých zkušenostech, ale abyste ji postavili na věrnosti a lásce Pána Ježíše. To je ten nejpevnější bod naší víry: že Pán Ježíš mě miluje, že je věrný a že stojí přede mnou před Boží tváří, abych já mohl zvítězit.